

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Kfv.V.35.554/2011/7.szám

A Kúria a dr. Kádár Zsófia ügyvéd (...) és dr. Orosz Beáta jogtanácsos által képviselt felperes neve (....) felperesnek a dr. Bajusz Dániel és dr. Terjék Tímea jogtanácsosok által képviselt Nemzeti Adó- és Vámhivatal Kiemelt Ügyek és Adózók Adó Főigazgatósága (alperes címe) alperes ellen állami kezességvállalás tárgyában hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2011. július 14. napján kelt 11.K.34.898/2010/10. számú ítélete ellen a felperes által 11. sorszám alatt előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán eljárva - nyilvános tárgyaláson - meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Kúria a Fővárosi Bíróság 11.K.34.898/2010/10. számú ítéletét, és az alperes ... számú határozatát hatályon kívül helyezi, az alperest új eljárásra kötelezi

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 100.000 (egyszázezer) forint első fokú és 50.000 (ötvenezer) forint felülvizsgálati perköltséget.

A kereseti és felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

egyéb érdekelt (a továbbiakban: adós) őstermelő 2003. évben aszálykár miatt 75,06 %-os mértékű, mindösszesen 11.803.080 Ft hozamérték kiesést szenvedett el. A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium (a továbbiakban: FVM) 2003. december 2-án záradékolta az adós hitelkérelmét, igazolta, hogy megfelel a jogszabályi feltételeknek, és jogosult 9.000.000 Ft kedvezményes közép lejáratú hitel igénybevételére.

A felperes 2003. december 15-én döntés előterjesztést készített az adós agrárhitelével kapcsolatban, elvégezte az ügyfél és fedezetminősítést. A felperes un. ügyfél vállalatcsoport minősítést végzett, mivel az őstermelőket, az adós(oka)t és cégei(ke)t együttesen finanszírozta. A hitel célja forgóeszköz finanszírozás volt.

A felperes és az adós a hitelszerződést 9.000.000 Ft összegre 2003. december 22-én kötötte meg, ez több alkalommal (hat esetben) került

prolongálásra. A hitelszerződésben a hitel egyik biztosítéka az állami készfizető kezességvállalás, a másik pedig ingatlant terhelő keretbiztosítási jelzálogvolt a 251/5. hrsz. alatti ingatlanra, amely a ...Bt. (a továbbiakban: Bt.) tulajdonát képezte. Az ingatlant a felperes értékebecslője 2003. december 1-én 153.000.000 Ft-ra értékelte. A hitelkihelyezés időpontjában a felperes által finanszírozott vállalatcsoport által felvett hitelek összege 106.164.000 Ft volt, az ehhez kapcsolódó fedezetek biztosítási értéke pedig (az állami garancia 60 %-os összegét is beleértve) mindösszesen 122.000.000 Ft. A hitelszerződés szerint a felperes a kölcsönt 2003. december 22-én egy összegben bocsátotta a hitelfelvevő rendelkezésére, ezt az adós folyószámláján írta jóvá. Az adósnak a hitelt 2004., 2005., 2007., 2008. években december hónapban 1.800.000 - 1.800.000 Ft összegben kellett visszafizetnie. Az ingatlanra az adós hiteléhez kapcsolódó jelzálogjog bejegyzését követően még kerültek zálogjogok bejegyzésre, összesen 207.000.000 Ft erejéig. Felperes minden évben elvégezte az adós minősítését, 2004. 2005. évben „elfogadható kockázatú”-nak, 2006-ban „gyenge elfogadható kockázatú”-nak, 2007-ben pedig „külön figyelendő kategóriájú”-nak minősítette. A felperes a hitel futamideje alatt egyszer, 2004. április 26-án végzett helyszíni szemle vizsgálatot, amelyen mindent rendben talált.

2007. december 13-án a bíróság végzésében megállapította a Bt. fizetéseképtelenségét, és elrendelte felszámolását, a felszámolás közzétételének időpontja 2008. február 4. A felperes 2008. március 4-én bejelentette hitelezői igényét a Bt. hiteleivel kapcsolatban a felszámolónak, aki ezt visszaigazolta, és tájékoztatta a felperest a felszámolási nyitómérlegről, az értékebecslésről, amely alapján az ingatlanok piaci értékét 135.100.000 Ft-ban jelölte meg. 2009. április 22-én a felszámoló tájékoztatta a felperest a közbenső mérleg megküldésével egyidejűleg arról, hogy a Bt. nem rendelkezik felosztható vagyonnal, a Bt., mint zálogkötelezett tulajdonában lévő vagyontárgyak értékesítésére több alkalommal is hirdetett nyilvános pályázatot, és a legutóbbiban a zálogjoggal érintett ingatlan nettó irányárát 38.000.000 Ft-ban jelölte meg. 2008. november 6-án az adóhatóság végrehajtási jogot jegyeztetett be az adós kizárólagos tulajdonában lévő hrsz. alatti ingatlanra 26.694.777 Ft összegben.

A felperes 2009. június 15-én közjegyzői okiratba foglaltan felszólította az adóst a hitelszerződésből eredő valamennyi fizetési kötelezettségének pénzügyi rendezésére, és felmondta a hitelszerződést. 2009. december 14-én a felperes fizetési meghagyást bocsátott ki az adóssal szemben, kezdeményezte az adóhatóságnál az adós részére folyósított hitellel kapcsolatban az állami készfizető kezesség beváltását, az adós tőketartozását 5.4000.000 Ft- ban, beváltási igényét pedig 3.240.000 Ft-ban jelölte meg.

Az adóhatóság az állami garancia beváltáshoz kapcsolódóan ellenőrzést végzett, és az ennek eredményeként hozott elsőfokú határozatban a kezesség beváltására irányuló kérelmet elutasította. Érdemi döntését a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 256. § (1) bekezdésére, 276. § (2) bekezdésére, 4. § (1) és (4) bekezdéseire, 5. § (2) bekezdésére, a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló többször módosított 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) 78. § (1) és (4) bekezdéseire, az adózás rendjéről szóló többször módosított 2003. évi XCII. törvény (a továbbiakban: Art.) 117. §-ára, a fagykárt és az aszálykárt szenvedett mezőgazdasági termelők kárenyhítő támogatásáról szóló 84/2003. (VII.22.) FVM rendelet (a továbbiakban: FVMr) szabályaira, a kінlevőségek, befektetőségek mérlegen kívüli tételek és fedezetek minősítésének és értékelésének szempontjairól szóló 14/2001. (III.9.) PM rendelet (a továbbiakban: PMr) 8. § (3) bekezdés c) pontjára, és a felperes szabályzataiban foglaltakra alapította. Határozatát azzal indokolta, hogy a felperes a hitel utógondozása során elmulasztotta a hitelcél ellenőrzését, mivel - 2004. év kivételével - nem tartott évenkénti helyszíni szemlét, nem vizsgálta a hitelcél megvalósulását, és a rendelkezésre bocsátott iratok között nem lelhetők fel a forgóeszközök megvásárlásának igazolására vonatkozó számviteli bizonylatok. A felperes nem kísért rendszeresen figyelemmel és nem dokumentálta szerződés szerinti feltételek megvalósulását, az adós pénzügyi, gazdasági helyzetének alakulását, a felajánlott biztosítékok meglétét és érvényesíthetőségét, a hitel utógondozás elhanyagolása miatt nem tanúsította a jogszabály által számára előírt gondosságot. A fedezetet nyújtó Bt. felszámolás alá került, a hitelszerződést biztosító keretbiztosítéki jelzálogjog pedig csupán az ötödik ranghelyen áll, és az ezt megelőző jelzálogok értéke 115.000.000 Ft-ot tesz ki, így a kielégítési sorrend figyelembe vételével a felperes kérelmének történő helytadás esetén az adóhatóság követelése behajthatatlan. A hitelszerződés biztosítékából nem származhat megtérülés. A felperesnek kellően körültekintő hitelezői magatartás tanúsítása esetén észlelnie kellett volna a fedezet érvényesíthetőségének elenyészését, és pótfedezet nyújtására kellett volna felhívnia az adóst, de nem így járt el. A felperes mindezek miatt nem tanúsította a törvényben előírt kellő szakmai gondosságot a hitelszerződés fennállásának időtartama alatt az „adóskövetés, hitel utógondozás során sem, amely jogszabálysértéseknek okozati következménye a követelés behajthatatlansága”, ezért a készfizető kezesség beváltása iránti kérelme nem teljesíthető.

A felperes fellebbezése alapján eljáró alperes a 2010. szeptember 1-én kelt ... számú határozatában az elsőfokú határozatot - helyes indokaira tekintettel - helybenhagyta. Utalt arra, hogy a felperes sem vitatta a zálogtárgyból való kielégítés lehetetlen,

behajthatatlan voltát. Az elsőfokú adóhatóság helyesen állapította meg, hogy a felperes a folyósításkor és azt követően sem járt el a rá vonatkozó szabályoknak megfelelően. A készfizető kezesség beváltása iránti kérelemre indult eljárásban a felperest terhelte volna annak bizonyítása, hogy a teljesítés feltételi fennállnak. Az adóhatóság pedig jogosult volt a tényállás tisztázása érdekében ellenőrzést elrendelni, ezért nem terjeszkedett túl a jogszabályok szerinti hatáskörén. Az elsőfokú hatóság megalapozottan és jogszerűen állapította meg, hogy a követelés behajthatatlansága felperesi mulasztás következménye, ezért a felperes nem jogosult az állam által vállalt kezesség beváltására.

A felperes keresetében az adóhatósági határozatok megváltoztatását, készfizető kezesség beváltása iránti kérelmének helyt adó döntés meghozatalát kérte.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította. Jogi álláspontja a következő volt:

Az állami készfizető kezesség célja, tartama, tárgya miatt nem teljes körűen azonos a polgári jog által szabályozott készfizető kezességgel. Az állam csakis és kizárólag az FVMr-ben meghatározott célnak és szabályoknak megfelelő, közjogi aktussal elbírált pályázathoz nyújtott hitelhez, az ennek megfelelő szerződéshez biztosítja a készfizető kezességet, és a hitelintézetet ellenőrzési kötelezettség terheli. A hitel célhoz kötött, ezért felhasználását a felperesnek ellenőriznie kellett volna. A felperes azonban nem kérte be a számlákat, nem tekintett bele az adós okmányaiba, helyszíni ellenőrzést is csupán egy alkalommal tartott, annak ellenére, hogy tudomása volt az adós pénzügyi, gazdasági nehézségeiről. A hitelfelhasználás ellenőrzésének elmulasztása súlyos kötelezettség szegésnek minősül.

A felperes tévesen hivatkozott az Art. 117. § (1) bekezdésében foglaltak megsértésére. A felperesnek a PMr 8. § (3) bekezdés c) pontja értelmében jogszabályon alapuló kötelezettsége volt a fedezetek felülvizsgálata, amit évente legalább egyszer el kellett volna végeznie. Az adóhatóság pedig nemcsak jogosult, hanem köteles is volt vizsgálni, hogy a felperes, mint pénzügyi intézet a hitel kihelyezése és utógondozása során betartotta-e a jogszabályokban és belső szabályzataiban foglaltakat. A rendelkezésre álló adatokból azonban az állapítható meg, hogy a felperes elmulasztotta a kockázat csökkentése iránti intézkedéseket, annak ellenére, hogy a minősítést évente elvégezte, és ezek intézkedések megtételét indokolták volna. A felperes nem ellenőrizte, hogy milyen beruházások valósultak meg az ingatlanon, - vizsgálat nélkül - fogadta el ezek értéknövelő hatását az adós által előadott mértékben. Nemcsak az adós minősítése romlott folyamatosan, hanem egyéb vagyonára is végrehajtás indult, és a hitelszerződés is több alkalommal módosításra került az adós fizetési nehézségei miatt. A felperes előtt továbbá ismert volt az is, hogy a zálogkötelezett

ellen felszámolási eljárás van folyamatban, ennek ellenére a per során sem tudott magyarázatot adni arra, hogy egy általa 200.000.000 Ft-ra értékelt ingatlan - amit végül a felszámolás elrendelésének időpontjában 297.000.000 Ft értékű jelzálogjog terhelt - értéke csaknem két év alatt, hogyan csökkenhetett le 32.000.000 Ft-ra, úgy, hogy ezt nem észlelte, és a követelés elenyészése érdekében sem tett semmiféle intézkedést. Az előzőekben felsoroltak az alperesi határozatnak megfelelően azt igazolják, hogy a hitelezési eljárás során a felperes nem járt el körültekintően, több alkalommal mulasztott.

A felperes keretbiztosítási jelzálogszerződés alapján fennálló vagyonszámvetési kötelezettségének sem tett maradéktalanul eleget. Nem fogadható el - az alperesi határozattól eltérően - az engedményezési szerződés a keretbiztosítási jelzálogszerződés alapján fennálló biztosítási kötelezettség igazolására.

Az alperes tehát helyesen vonta le azt a ténybeli és jogkövetkeztetést, hogy a felperes megszegte a Hpt. 78. § (4) bekezdésében és belső szabályzataiban írt kötelezettségeit, amikor a kölcsönkihelyezésének feltételül kikötött biztosítási kötvényt az adóstól nem követelte meg, a hitelcélok megvalósulását és a kihelyezett pénzösszeg felhasználását semmilyen módon nem ellenőrizte, a folyamatosan romló minősítése ellenére a „B” kategóriájú besorolást kapott adós helyszíni ellenőrzését nem végezte el, pótfedezetet nem vont be, és hagyta, hogy az ingatlan jelzálogjog, mint biztosíték kiüresedjen. A hitel utógondozása során észlelt esetleges negatív kockázatvállalások miatti biztosítéknövelő hitelezői intézkedéseknek éppen azért van jelentősége, mert a felperes ezekkel a sorozatos mulasztásaival követelést biztosító olyan jogot üresített ki, amely alapján a kezes a rá átszálló követelésre kielégítést kaphatott volna.

A felperes semmivel nem bizonyította a keresetében előadottaknak megfelelően a hitel „káráltány” természetét, és nem tudott megjelölni olyan jogszabályhelyet sem, amely mentesítette volna az alperesi határozatban foglalt jogszabályok és belső szabályzata szerinti kötelezettsége alól. A felperes -noha tudomással bírt arról, hogy a hitel visszafizetése veszélybe került- helyszíni ellenőrzés, pótfedezet bevonása érdekében nem tett intézkedéseket, ezért az alperes határozata a kereset által vitatott körben megalapozott és jogszerű.

A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, kérte ennek hatályon kívül helyezését, kereseti kérelme szerinti döntés meghozatalát. Azzal érvelt, hogy a jogerős ítélet „megalapozatlan” és az elsőfokú bíróság „lényeges anyagi jogszabályt sértett”. Hivatkozott tévesen megállapított tényállásra, téves ténybeli és jogkövetkeztetésekre. Az FVMr 6. § (2) bekezdésére, preambuluma, továbbá az agrárgazdaság fejlesztéséről szóló 1997. évi CXIV. törvény 4. § (1) bekezdés f) és 5. § c) pontjára alapítottnan azzal érvelt, hogy a hitelcél

teljesült, mert ez megvalósult az FVM azon igazolásával, mely szerint az adós aszály vagy fagykárt szenvedett. Hangsúlyozta, hogy a hitelszerződések prolongációjához a kezes mindig hozzájárult. E körben hivatkozott a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (a továbbiakban: Sztv.) 23. § (1) és (4) bekezdésére, 24. § (1) és (2) bekezdésére, 28. § (1) bekezdésére is azzal, hogy a pénzeszköz biztosításával az adós eszközszükségletét kielégítette, tehát megvalósult a hitel célja. Kifejtette, hogy nem követett el olyan mulasztást, ami a Hpt. 78. § (1) és (4) bekezdésébe ütközne, az adós ugyanis teljesítette fizetési kötelezettségeit a zálogkötelezett ellen indított felszámolás kezdő időpontjáig, ennél fogva behajtási eljárást nem kezdeményezhetett, az adós helyzetében a romlás, fizetéseképtelenség csak később következett be. Hangsúlyozta, hogy a zálogkötelezett esetében is az alperes vállalt kezességet, ezért nem hivatkozhat zálogkötelezettel kapcsolatos szabályszegésre. A felszámolási eljárás során pedig az ingatlanokat nem értékbecslés, hanem pályázat és árverés eredményeként kialakuló árban adják el. Vitatta a követelés behajthatatlan voltát, azzal, hogy az adóssal szembeni végrehajtási eljárás még nem fejeződött be. Kifejtette, hogy az ingatlan leértékelődése nem az ő magatartására vezethető vissza, és az adós egyéni vállalkozó volt, aki teljes vagyonával felelt, ő pedig, mint hitelt nyújtó az adós valamennyi vagyonát lekötötte, tehát még akkor sem tudott volna több biztosítékot bevonni, ha az adós szerződésszegése megelőzte volna a zálogkötelezett felszámolását. Továbbra is fenntartotta jogi álláspontját, mely szerint az adóhatóság nem vizsgálhatta belső szabályzatait. Előadása szerint jogalap nélkül került sor a kezességvállalás teljesítésének megtagadására, mivel nem következett be olyan változás, amely a kezes helyzetét hátrányosan befolyásolta, vagy a kezest a kölcsönszerződés megkötésének állapotához képest hátrányosabb helyzetbe hozta volna.

Az alperes ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban tartását kérte.

A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint alapos:

Ítéleti tényállás kapcsán jogszabálysértés csak akkor állapítható meg, ha az hiányos, iratellenes avagy téves, okszerűtlen, a logika szabályainak ellentmondó tényeket, ténybeli következtetéseket rögzít. Nem állapítható meg iratellenesség azon a címen, hogy a fél álláspontja valamely bizonyíték bizonyító ereje tekintetében nem azonos a bíróságéval, ez ugyanis nem iratellenességre utal, hanem a bizonyítékok felülmérlegelésére irányul, amire a rendkívüli jogorvoslati eljárás során nincs lehetőség.

A felülvizsgálati eljárásban - annak rendkívüli jogorvoslati jellege miatt - nincs helye bizonyítás felvételének, a bizonyítékok ismételt egybevetésének, felülmérlegelésnek, a Kúria a

fűlvizsgálati kérelem által vitatott körben a rendelkezésére álló iratok alapján dönthet. (Pp.275. §, BH2002.29.).

Osztja a Kúria az elsőfokú bíróság jogi álláspontját a tekintetben, hogy a felperes semmivel nem támasztotta alá előadását, mely szerint az adósnak nyújtott hitel „kártalanítás” vagy „kárártalány” lett volna. Ahogyan ezt a hitelszerződés is tartalmazza, és az FVMr 6. § (2) bekezdése is kimondja a hitelt az elemi kárt szenvedett termelő gazdálkodása, anyagi és eszközszükségleteinek fedezetére és egyéb kötelezettségeire (beleértve a munkabért és a bankhitelek adott évben esedékes részletének törlesztését is) használhatja fel. E körben a Kúria utal az FVMr 10. § (1) bekezdésére is, mely szerint, ha a termelő a hitelt nem a hitelkérelemben feltüntetett célokra használja fel, a kamattámogatás jogosulatlanul igénybe vett támogatásnak minősül. Az FVM által kibocsátott igazolás pedig mindössze a hitel igénybe vételének egyik előfeltétele volt, és nem adott, értelemszerűen nem is adhatott felmentést a felperesnek a rá vonatkozó kötelezettségek teljesítése alól. Az, hogy az igazolás kiadásával egyidejűleg a hitelcél is teljesült volna nem helytálló érvelés, hiszen az igazolás kiadásakor a felperes még meg sem kapta a hitelt, ennél fogva értelemszerűen kizárt ennek cél szerinti felhasználása. Nem vitásan léteznek olyan hitelek, amelyek kapcsán elegendő a jogosultság igazolása. Jelen ügyben folyósított hitel azonban nem ilyen volt, mivel – az előzőekben rögzítettekre figyelemmel – kifejezetten meghatározta a jogszabály és a szerződés is, hogy mire fordítható, tehát célhoz kötöttek minősült.

Nem fogadható az a felperesi érvelés sem, mely a behajthatatlanságot vitatja. A felperes maga is hivatkozott arra nézve, hogy azért nem vont be fedezetet, mivel az adósnak nem volt más vagyona. A rendelkezésre álló iratokból az is egyértelműen megállapítható – és ettől eltérő adatot a felperes sem igazolt, – hogy a fedezetként szolgáló jelzálogjoggal érintett ingatlanból nyilvánvalóan nem várható a követelés megtérülése, abból ez nem elégíthető ki, függetlenül attól, hogy a felszámolási eljárás még nem fejeződött be.

Osztja a Kúria az elsőfokú bíróság jogi álláspontját a tekintetben is, hogy az adóhatóság az Art. 117. § (1) és (3) bekezdése értelmében vizsgálhatta a felperes belső szabályzatait is, a PM rendelet 8. § (3) bekezdés c) pontja, a Hpt. 235. § (2) bekezdés b) pontja szerinti felhatalmazásra figyelemmel. A Kfv.I.35.058/2008/4. számú ítéletben a Legfelsőbb Bíróság már rámutatott arra, hogy a jogalkotó azért biztosította az adóhatóság részére a vizsgálat lehetőségét, hogy körültekintő eljárásra kényszerítse a hitelintézeteket, azért, hogy minden elvárhatóat megtegyenek annak érdekében, hogy az adósok a gondosan előkészített hitelszerződés alapján vállalásaikat megfelelően teljesítsék, és ne kerüljön sor a jogszabályi feltételek megszegése miatt az állami készfizető

kezességvállalás beváltására.

A perben eldöntendő jogkérdés azonban az volt, hogy mulasztott-e vagy sem a felperes, és ha igen, akkor ez ok - okozati összefüggésben áll-e a behajthatatlansággal. A Ptk. 276. § (2) bekezdése értelmében ugyanis a kezes csak akkor szabadul, ha a jogosult lemond a követelést biztosító olyan jogról, amelynek alapján a kezes a reá átszálló követelésre kielégítést kaphatott volna vagy, ha a követelés a jogosult hibájából egyébként behajthatatlanná válik. Az alperes e törvényhely második fordulatra alapítottnak tagadta meg a kezesség beváltását. A zálogkötelezett ingatlan leértékelődése, a behajthatatlanság kapcsán azonban felperes magatartására visszavezethető ok az iratok szerint nem áll rendelkezésre. Megjegyzi e körben a Kúria, hogy, ha a felperes esetlegesen pótfedezetet tudott volna bevonni, az nem szállt volna át kezesi teljesítés esetén az alperesre. A Ptk. 276. § (1) bekezdése értelmében ugyanis csak a kezességvállalást megelőzően keletkezett jogok szállhatnak át a készfizető kezesre, az utóbb keletkezettek nem, ezek tehát nem biztosíthatják a kezes kielégítését. (BH1998.172., Kfv.I.35.130/2008/9.)

A Kúria jogi álláspontja szerint az évenkénti ellenőrzések hiánya, és az, hogy a felperes nem ellenőrizte a hitelcél megvalósulását, éppúgy nem hozható ok-okozati összefüggésbe a követelés behajthatatlanságával, mint a hitelszerződések módosításai. Ennek indoka pedig a következő:

Az FVMr nem írja elő kötelezően a hitel futamidejének többszöri meghosszabbítását, erre csupán lehetőséget ad a 3. § akként, hogy a módosítási kérelmet a hitelintézetnek kell elbírálnia. A felperes kezdetben valóban elfogadható kockázatúnak minősítette az adóst, de 2006-tól kezdődően egyre alacsonyabb kategóriába sorolta. Tény azonban az is, hogy a hitelszerződés módosításának különböző indokai voltak. Több alkalommal technikai jellegű, minimális időtartamú határidő módosításra került sor, a negyedik pedig nem határidő meghosszabbításra, hanem a biztosítéki kör kibővítésére, óvadéki szerződés megkötésére irányult, és az alperes a hitelszerződések módosításához hozzájárult. (Azt nem vitásan tévesen rögzítette az elsőfokú bíróság, hogy nem tarja elfogadhatónak az engedményezési szerződés létrejöttét, mivel ezt az alperes elismerte.) Kizárólag a 6. és egyben utolsó, 2006. június 14-i módosítás járt határidő hosszabbítással, de ekkor az adós fizetőképessége nem volt kétségbe vonható, ez után még két évig szerződésszerűen teljesített. 2008. év közepéig tehát az adós fizetőképessége nem vitatható, és a zálogkötelezett felszámolása 2008. év elején kezdődött. Nincs egyetlen egy olyan adat sem, ami azt igazolná, hogy az ingatlan értéke még az adós hitelszerződésének felmondása előtt csökkent volna, és arra nézve sem, hogy a felperesnek már 2009. július 15. előtt - a megtérülés érdekében - azonnali hatállyal fel kellett volna mondania a

hitelszerződést. Iratszerűen hivatkozott a felperes arra is, hogy bejegyzett jelzálogok rangsora változatlan maradt, a zálogkötelezett ingatlan értéke pedig a hitel kihelyezésekor – az alperes által sem vitatottan – kellő fedezetet nyújtott, és nem áll rendelkezésre olyan adat sem, amely azt bizonyítaná, hogy az ingatlan állagában ehhez képest romlás következett volna be. A felperes továbbá a zálogkötelezett elleni felszámolási eljárásban már semmilyen befolyást nem gyakorolhatott az ingatlan értékére, értékesítésére, illetve ennek összegére, módjára nézve. Megjegyzi e körben a Kúria azt is, hogy az alperes az előzőekben részletezetteket tudva és elismerve helyt adott a felperes azon kérelmének, amely a Bt-vel kötött hitelszerződéshez kapcsolódó készfizető kezesség beváltására irányult. Ebben az ügyben hozott határozatában – jelen ügytől eltérően – maga az alperes is azt állapította meg, hogy a zálogkötelezett nem rendelkezik felosztható vagyonnal, és bár a felperes követett el mulasztásokat (Pl.: nem ellenőrizte a hitel felhasználását, a hitelcél megvalósulását, nem kötött óvadéki szerződést), ezek „nincsenek közvetlen összefüggésben az aszálykár kölcsön törlesztésének megghiúsulásával”, a felperes terhére – bár tudott az un. vállalatcsoport szerinti finanszírozás minden eleméről – a Ptk.276.§ (2) bekezdés második fordulata szerinti törvényhely megvalósulását nem állapította meg.

A kifejtettekre figyelemmel az alperes és az első fokú bíróság tévesen alapította érdemi döntését arra, hogy a behajthatatlanság a „jogosult”, tehát a felperes „hibájából”, az ő jogszabálysértő magatartása miatt következett volna be. Ezért a Kúria a jogerős ítéletet és az alperes határozatát hatályon kívül helyezte, az alperest új eljárásra kötelezte azzal, hogy ennek eredményeként hozott határozatában a felperes beváltás iránti kérelmét nem tagadhatja meg. (Pp. 275.§ (4) bekezdése, 339.§ (1) bekezdése)

A perköltségre vonatkozó ítéleti rendelkezések a Pp. 78. § (1) bekezdésében foglaltakon alapulnak.

A kereseti és felülvizsgálati illetékekre vonatkozóak pedig az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 5. § (1) bekezdés c) pontján, és a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14.§-án. A felperes az Itv. 80.§ (1) bekezdésének i) pontja alapján kérheti a felülvizsgálati kérelmére figyelemmel – tévesen – átutalt 205.000 Ft illeték visszatérítését.

Budapest, 2012. május 24.

Dr. Kurucz Krisztina sk.a tanács elnöke, Dr.Kárpáti Magdolna sk. előadó bíró, Huszárné Dr. Oláh Éva sk. bíró

